

Pelastuspalvelu- seminaari 2019

Pelastusylijohtaja Kimmo Kohvakka
Sisäministeriö

Ajankohtaista sisäministeriössä

Arjen turvallisuus kuuluu kaikille - Suomi on maailman turvallisin maa

Turvallisuuden
tunne on korkea

Ihmiset, ympäristö
ja omaisuus ovat
turvassa

Kansallisen
turvallisuuden uhat
torjutaan

Maahanmuutto on
hallittua ja yhteis-
kunnallisesti kestävä

Pelastustoimen arvot ja strategiset tavoitteet

- Pelastustoimella on jatkuvaan analyysiin perustuva kokonaiskuva yhteiskunnan riskeistä.
- Pelastustoimella on valmius vastata riskeihin omalla toimialallaan.
- Pelastustoimi on siviilivalmiuden vahva yhteensovittaja ja luotettu yhteistyökumppani.
- Palvelut on järjestetty laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja yhdenmukaisesti.
- Jokainen on tietoinen ja kantaa vastuunsa omasta ja yhteisönsä turvallisuudesta sekä ympäröivästä turvallisuudesta.
- Pelastustoimi kehittää aktiivisesti toimintatapoja.
- Henkilöstö voi hyvin.

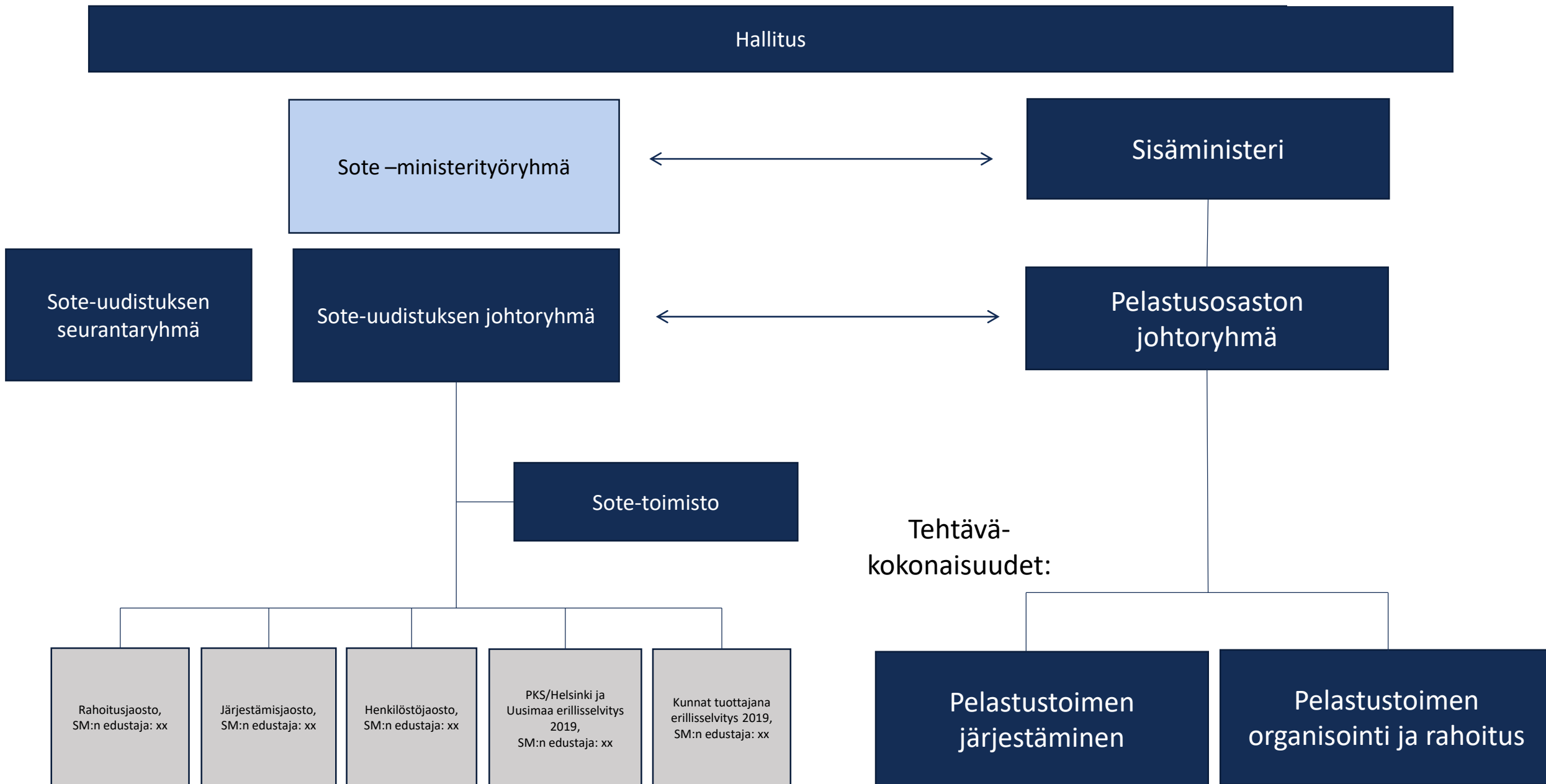

Pelastustoimen uudistus – valtakunnallinen valmistelu

- Pelastustoimen järjestämislaki ja laki pelastuslain muuttamiseksi (tekniset muutokset) annetaan samoissa hallituksen esityksissä yhdessä muun maakuntia ja sosiaali- ja terveystoimen järjestämistä koskevan lainsäädännön kanssa
- Pelastustoimen järjestämislaki ja pelastuslain tekniset muutokset valmistellaan kuitenkin sisäministeriön toimesta ja ne sovitetaan yhteen sote-uudistuksen johtoryhmässä sekä järjestämisjaostossa
- Perustelut
  - Pelastustoimen järjestämislaki ja pelastuslain tekniset muutokset ovat täysin riippuvaisia muusta maakuntien perustamiseen ja sosiaali- ja terveystoimen järjestämiseen liittyvästä lainsäädännöstä, erityisesti maakuntalaista
  - Pelastustoimen järjestämislain tai pelastuslain teknisten muutosten antaminen erillisenä hallituksen esityksenä ei näin ollen olisi tarkoituksenmukaista eikä erillisestä esityksestä syntyisi lisäarvoa

Maakunnallisen pelastustoimen perustaminen –hankkeen ja sosiaali- ja terveystoimen uudistushankkeen yhteys

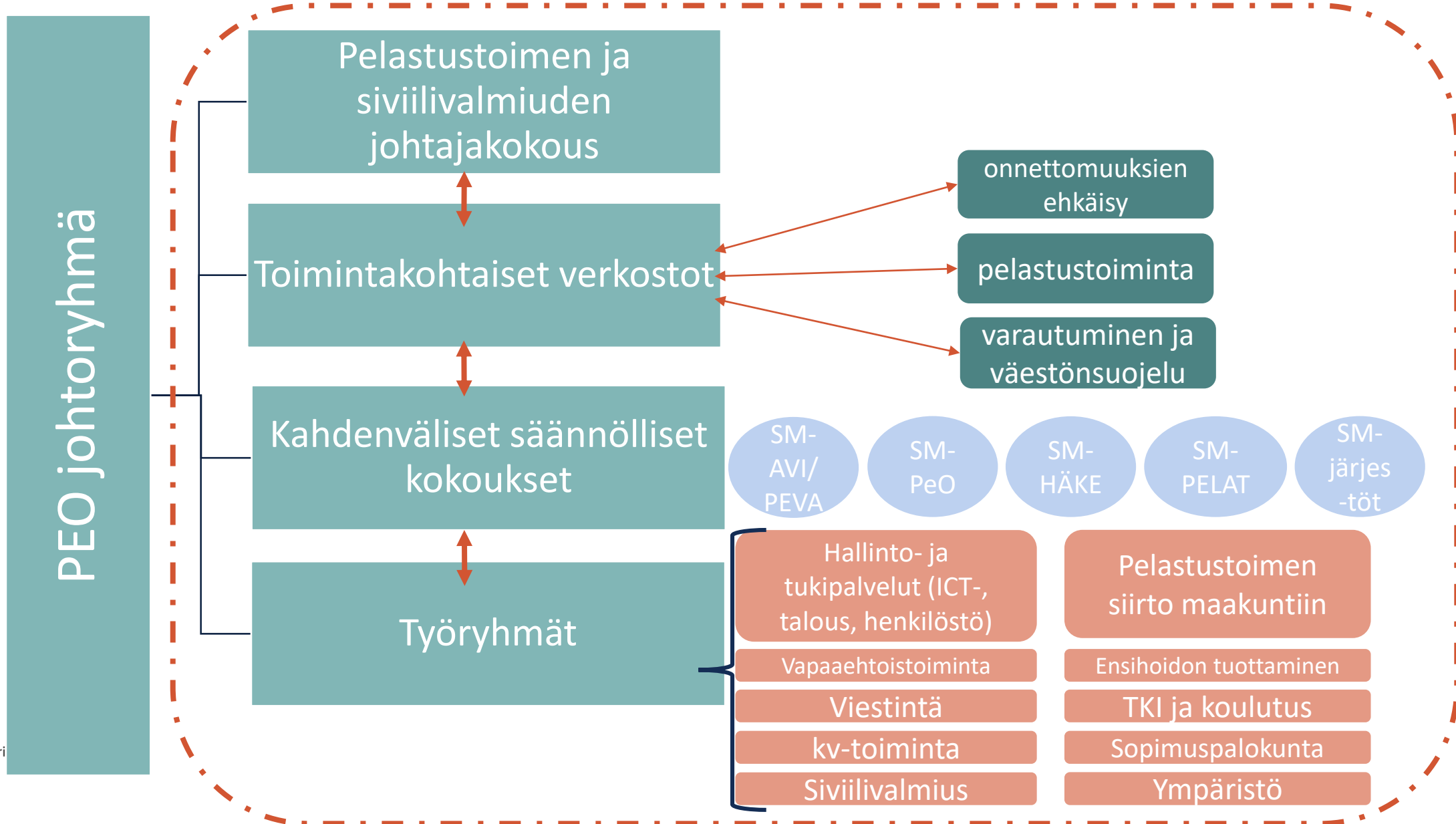
LUONNOS

Sisäministeriön tavoitteet

- Maakunnallisen pelastustoimen tulee olla oma erillinen toimialansa maakunnassa.
- Sen tulee olla rinnasteinen ja saman arvoinen maakunnallinen toimija sosiaali- ja terveystoimen kanssa.
- Maakunnallisen pelastustoimen ohjausjärjestelmän tulee maakuntaitsehallinnon tarpeet huomioon ottaen olla riittävän tehokas, jotta sillä voidaan turvata pelastustoimen palvelutaso sekä alueellisena että valtakunnallisena järjestelmänä.
  - Pääosin HE 16/2017 mukainen
  - PeVL 27/2017 perustuslain mukainen (3 § poikkeus)
- Maakunnan pelastustoimen (pelastustoiminnan) ja sosiaali- ja terveystoimen (ensihoitopalvelun) synergiaedut tulee varmistaa siten, että maakunnan pelastuslaitos voi tuottaa ensihoitopalveluja
- Maakunnan valmistelussa on otettava huomioon pelastustoimen kaikkien tehtävien (onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, väestönsuojelu) toteutus.
- Rahoitus on valmisteltava siten, että itsehallintoalueilla (maakunnilla) on lähtökohtaisesti riittävä rahoitus sekä sosiaali- ja terveystoimelle että pelastustoimelle.
- Maakuntien ja kuntien tarkoituksenmukaisen ja välttämättömän yhteistyön tulisi olla mahdollista.
- Pelastustoimen henkilöstön siirron kunnista maakuntiin tulee tapahtua hallitusti ja samoin periaattein kuin sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön siirto.

Kansallinen yhteistyörakenne

EU-puheenjohtajakausi ja pelastustoimi

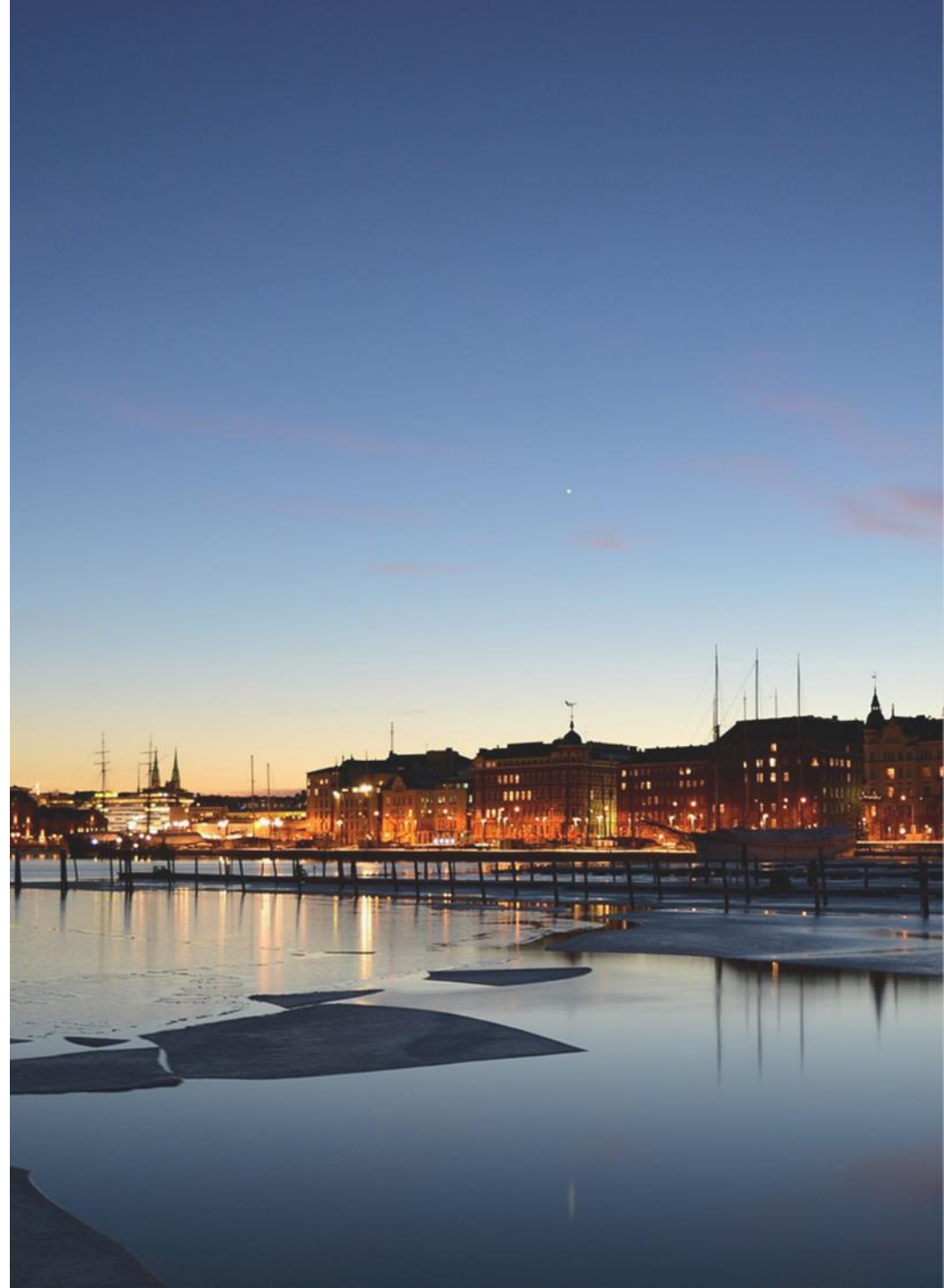
- Suomi painottaa EU-puheenjohtajakaudellaan yhteiskunnan kriisinkestävyden (*resilienssin*) kasvattamista ja laaja-alaista yhteistyötä muuttuvassa eurooppalaisessa turvallisuusympäristössä
- Suomi pyrkii puheenjohtajakaudellaan kartoittamaan Euroopan tason valmiuspuutteita ja -tarpeita
- Suomi haluaa puheenjohtajakaudellaan kehittää EU:n pelastuspalvelumekanismia vastaamaan joustavasti yhä monimuotoisempiin uhkiin ja riskeihin
- Suomi haluaa EU:n neuvoston puheenjohtajamaana kehittää pelastuspalvelumekanismiin uusia rescEU-valmiuksia niin, että kehittäminen perustuu tunnistettuihin riskeihin ja kriittisiin haavoittuvuuksiin

Helsingissä järjestettävät kokoukset PJ-kaudella:

- **22.-23.7.** Workshop, "*Resilience and cross-sectoral cooperation in responding to CBRN threats with hybrid elements*"
- **9.-10.10.** EU Civil Protection Director-Generals meeting
- **29.-30.10.** EU-US-CAN Critical Infrastructure Protection expert meeting

Ministry of the Interior
Finland

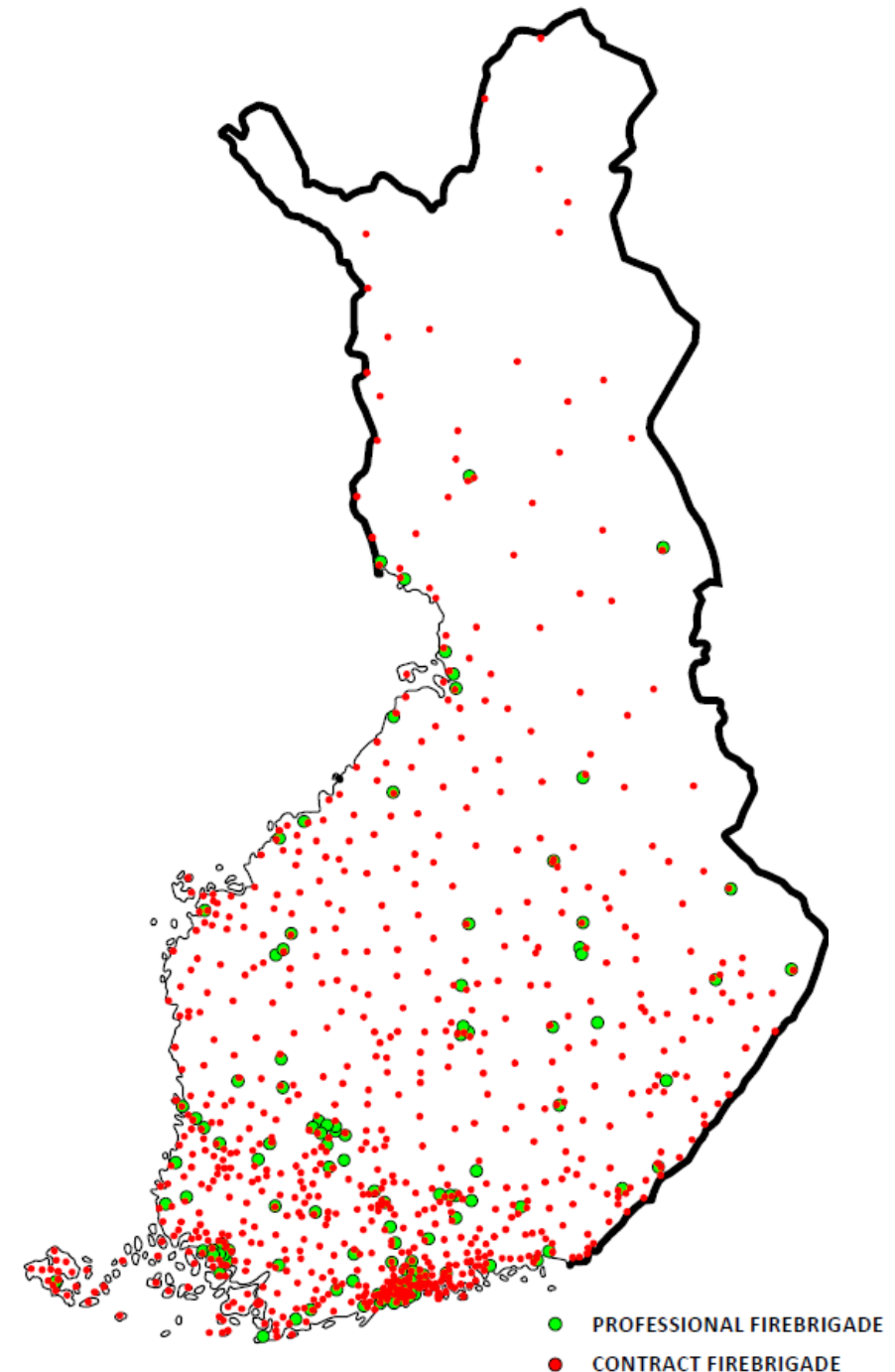
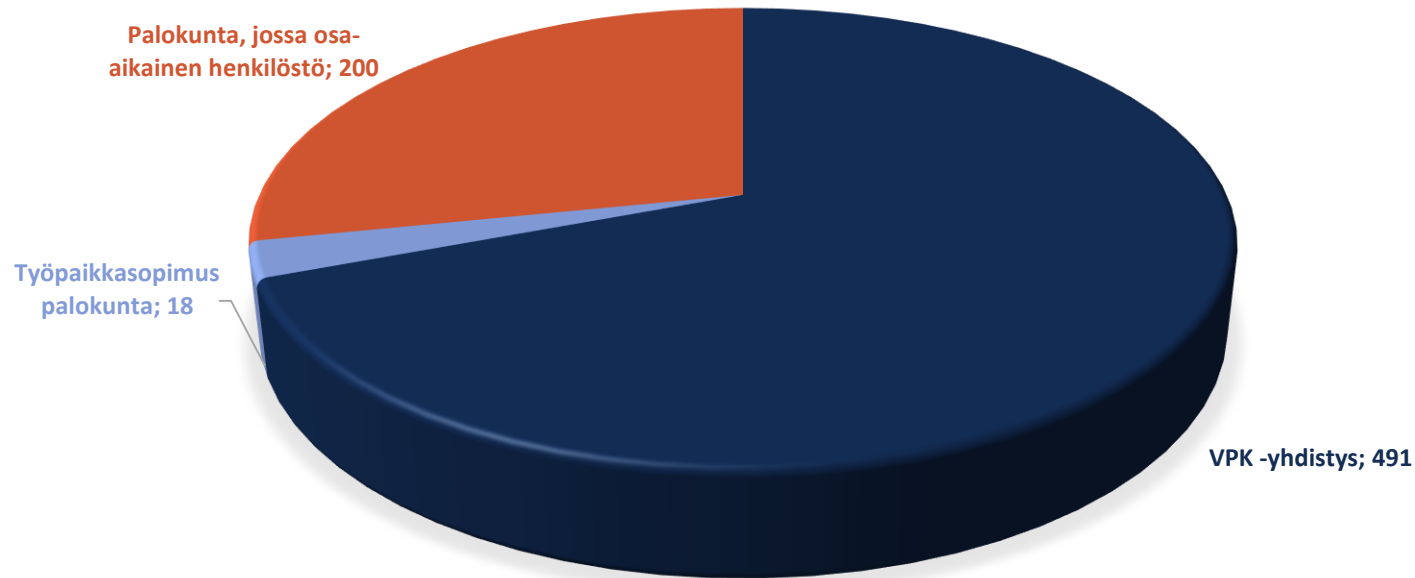

Sopimuspalokuntatoiminta

Sopimuspalokunnat pelastustoimessa

SOPIMUSPALOKUNNAT; 709 KPL

Tällä hetkellä sopimuspalokuntien hälytysosastoissa pelastustoimintaan osallistuvia on noin 15 000

Muutama fakta

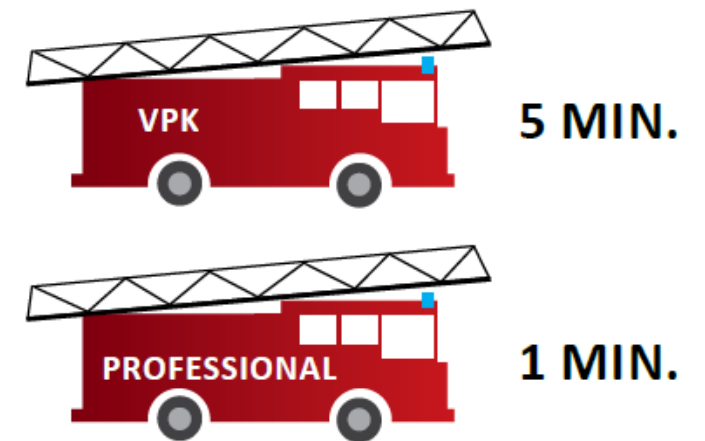
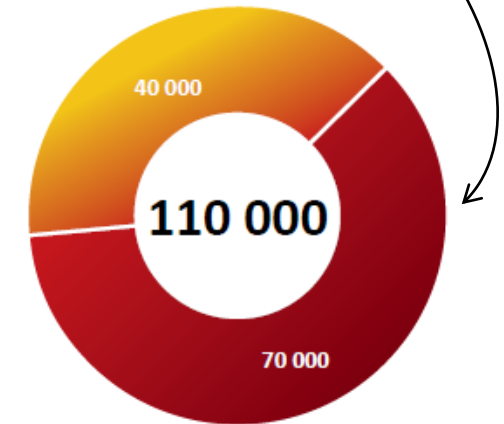
VPK on yhdistysmuotoinen vapaaehtoisperiaatteella toimiva sopimuspalokunta, joka on tehnyt sopimuksen pelastuslaitoksen kanssa palveluiden tuottamisesta. VPK:ssa on hälytystehtäviä suorittavan osaston ohella yleensä nuoriso-, nais-, veteraanitoimintaa sekä muuta ydintehtävää tukevaa toimintaa.

Osa-aikaisella henkilöstöllä on työsopimus alueellisen pelastuslaitoksen kanssa. Muilta osin palokunta toimii kuin vpk. Osallistuminen hälytystehtäviin perustuu vapaaehtoisuuteen kuten vpk-muotoisissa sopimuspalokunnissakin. Useilla näistä palokunnista on myös oma henkilöstöyhdistys.

Pelastustoimen kustannukset n. 360 milj. / vuosi, josta sopimushenkilöstön osuus 65 milj. (18,2 %).

SSPL: Palokuntasopimukset Suomessa 2011

Sopimuspalokuntien osallisuus pelastustehtävissä

Sopimuspalokuntien tulevaisuus pelastustoimessa

- Pelastustoiminta
  - Hyvin toimiva sopimuspalokunta on edellytys kiireellisen avun saamiselle harvemmin asutussa Suomessa → tämän eteen tehdään jo lujasti töitä
- Tulevaisuudessa sopimuspalokuntia hyödynnetään entistä enemmän myös onnettomuuksien ehkäisyssä ja varautumisessa

Kansallinen yhteistoimintaryhmä

- SM vetoinen
- Nimeämiskutsu SSPL, SPEK, SPPL, AVIt, Pelastuslaitokset, Pelastusopisto
- Työryhmän tehtävä:
  - suunnitella ja koordinoida sopimuspalokuntatoiminnan kansallista kehittämistä huomioiden kuitenkin pelastuslaitosten vastuut ja työmarkkinarajoitteet
  - valmistelee sopimuspalokuntatoiminnan toimintaohjelman (työnimi)

Vapaaehtoiset pelastustoiminnassa - hanke

Vapaaehtoiset pelastustoiminnassa -hankkeen lähtökohdat

- **Pelastustoimen strategia:** Suuronnettomuuksiin varaudutaan riskejä vastaavasti; siten että kaikki käytettävissä olevat voimavarat huomioidaan ja niitä hyödynnetään aiempaa tehokkaammin.
- Pelastustoimen roolina on varmistaa, että eri tahojen valmius osallistua pelastustoimintaan on suunniteltu ja sitä varten on myös määritelty voimavarat.
- **Pelastuslain 52 §.** Pelastustoimen viranomaisten tulee mahdollisuuksiensa mukaan edistää pelastustoimen tehtävissä käytettävien vapaaehtoisten organisaatioiden toimintaedellytyksiä.

Vapaaehtoiset pelastustoiminnassa - hankkeen eteneminen

Selvitys pelastuslaitosten ja järjestöjen yhteistyöstä pelastustoiminnassa.

Pelastuslaitokset

- Järjestöjen arvo tunnustettiin, mutta yhteistyön laajuudessa suuria eroja
- Järjestöiltä kaivattiin lisää aktiivisuutta
- Pelastuslaitokset kaipaavat selkeyttä järjestökenttään ja edustuksellista yhteistyötä
- Vaikeuksia tunnistaa sopivia tehtäviä
- Resursseista ja käytettävyydestä toivotaan ajantasaista tietoa

Järjestöt

- Yhteistyötä todettiin olevan niukasti, mutta kokemus yhteistyöstä oli pääosin positiivista
- viranomaiselta kaivattiin lisää aktiivisuutta
- Säännöllistä yhteistyötä/rakennetta
- Pääsy harjoituksiin ja selkeät tehtävät harjoituksissa
- Kaivattiin Yhdenmukaisia ja selkeitä toimintamalleja
- Koulutuskäytäntöön oltiin tyytyväisiä

- Kaivattiin yhteistyösopimuksia
- koulutuskäytäntöön oltiin tyytyväisiä
- Spontaanit vapaaehtoiset nähtiin tulevaisuuden haasteena

Kiitos!

Ministry of the Interior
Finland

Ministry of the Interior Finland

Kirkkokatu 12, Helsinki
PO Box 26, FI-00023 Government
Finland
+358 295 480 171 (switchboard)
kirjaamo@intermin.fi